

האשה פרק שמיני פסחים

פז.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"ב מהל' ק"פ
הכלה י':
ב ב שם הלכה י':
ג ג שם הלכה י':
ד ד שם הלכה י':

מוסף רש"י

זו עילם שוכתה ללמוד
ולא זכתה ללמוד. שהיה
בה דניאל דרמיו (דניאל
ח) ולי בשון היורה
אשר צנילם המדינה, וכן
מרדכי, ולא היו דורס
עופקים צמורה ולא זכו
אלו הממנים ללמד, כאלו
לא היה להם שדים להניק
אל כל צלל זמנה ללמד
דרמיו צעורל כ' הכין
לצו לדרוש את מורה
לעשות וללמד צישרל
חק ומשפט (קדושי' מ:)
וכע"ז טוהרין (ד). אני
חומה זו כנסת ישראל.
כולם שוין לעין חומה
וגורמים עמון מלעמם
צעורל מוכס (ב' ח. ח.).
שנתבאו באותו הפרק.
זימי חומם המלכס, עויה
יומם אתו ומוקי, כלרעע
נציאם הלל כתיב קן, מון
ממכה של היה זימי
עויהו, אבל היה זימי יומם
את ומוקי (שם ט:).

רבינו חננאל

האשה שהיא בבית בעלה
שחט עליה אביה שחט
עליה בעלה כו'. כיון
ששנינו תאכל במקום
שורצה. דייקין מינה
ירש בריה, וכאלו נתברר
כי מעת שהיחט הפסח
בוה נמנית. ושנינו מאי
מקום שהיא רוצה בשעת
שחטה. ורמין עליה
האשה רגל ראשון משל
אביה, ואם תאמר במקום
שורצה בשעת שחטה מה
לי אביה מה לי בעלה.
ושנינו הא מתניא ברדופה
וכו' יוחנן דאמר מאי
דכתיב אז היתני בעיני
כמוצאת שלום, כמה
שנמצאת שלימה בבית
חמיה ורדופה לילך להגיד
ומיכה. גידול שבכולן
הושע שנאמר תחלת דבר
ה' בהושע תחלה לארבעה
נביאים באותו הפרק כו'.

האשה. מאי רוצה בשעת שחיתה. ודוקא ציררה צעטת
שחיטה אבל לא ציררה אינה אוכלת לא משל זה ולא משל
זה אבל צרישא אפילו סתמא אוכלת משל בעלה: **כאן ברדופה באן**
בשאינה רדופה. אור"ת דכל נשים רדופות הן להגיד צבית אביהן
כשנמלאו שלמות צבית חמיהו והשתא

מוקי מתני' צשאיה רדופה כגון
שצרגל הראשון שאחר חופה לא הלכה
לצית אביה ומיירי מתני' צרגל שני
לחופתה והוא ראשון להליכה שצרגל
שלפניו לא הלכה הלכך כיון שאינה
רדופה ספק הוא דשמא גם צוה לא
תלך וצריכה לצרר אי נמי מתניתין
מיירי צרגל ראשון לחופתה ואינה
רדופה לפי שמייירי שצבר קודם הרגל
הגידה שצחה צבית אביה ולכך היו
ספק^א אף צרגל ראשון ורישא דקמני
תאכל משל בעלה צרגל שני להליכתה
שצבר היתה צבית אביה צרגל שלפניו
וצרייטא צרדופה צרגל הראשון
לחופתה ולהליכתה צ' דחיא דעתה צשל
אביה דחיא רדופה להגיד שצחה
שנמלאה שלמות וימלאן וילך דקמני
היינו צרגל שני ועדיין לא הגידה
שצחה דלוא הוא ספק והלכה דקמני
צמתניתין לאו דוקא דלוי דוקא כצ
גילתה דעתה שרונה צשל אביה א"י
אפילו הלכה כל זמן שלא ציררה ספק
הוא אבל הלכה לעשות לא גרס ואלו
גרס צ"ל דלעשות לאו דדוקא והשתא
אמי שפיר הא דגרס דכתיב אז הייתי
צעיניו כמוצאת שלום וגו' וגרס נמי
וא"ר יוחנן דמייתי ראייה דסתם כלה
רדופה להגיד שצחה:

בוזיורת מוצת. מה להלן דס אף
מאן דס נדוט:

בימי עווייהו. ונמצאו ד' נביאים
אע"ג דנמניה לאו כתיב ציה
עויהו אלא זימי יומם אתו ימוקיהו
מ"מ כיון דכתיב קרא סתם י"ל
שצחלת מלכות יומם נתנצלו ואלו
היה עדיין עויהו חי אלא שנמנע
ומלך יומם צנו מתמיו צימיו:
אמר ד' הקב"ה להושע. ממה
שאמר לו לקחת אשת זנונים
דריש שסתמא כן אמר לו וכן השיב:
ירעאל

מלך יהודה בפרק אחד נתנבאו ד' נביאים וגדול שבכולן הושע שנאמר
תחלת דבר ה' בהושע^א וכי בהושע דבר תחלה והלא ממושה עד הושע כמה
נביאים א"ר יוחנן תחלה לארבעה נביאים שנתנבאו באותו הפרק ואלו הן
הושע ישעיה עמוס ומיכה אמר לו הקדוש ברוך הוא להושע בנך חטאו והיה
לו לומר בנך הם בני חנוניך הם בני אברהם יצחק ויעקב גלגל רחמך עליהן
לא דיו שלא אמר כך אלא אמר לפניו רבש"ע כל העולם שלך הוא העבירים
באומה אחרת אמר הקב"ה מה אעשה לזקן זה אומר לו לך וקח אשה זונה והוליד
לך בנים זנונים ואחר כך אומר לו שלחה מעל פניך אם הוא יכול לשלוח אף
אני אשלח את ישראל שגא' וריאמר ה' אל הושע לך קח לך אשת זנונים וילדי
זנונים וכתיב וילך ויקח את גומר בת דבלים גומר רב שהכל גומרים בה בת
דבלים

לקמיה מפרש להו וצכולהו כצצ צוה^ב זימי עויהו יומם אתו ימוקיה שכולן החלו להינבא זימי
עויהו וקיפחו חי ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אתה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן
לנביא אחר: (מלמתי כאן הגה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולה כתיב צוה זימי עויהו צר ממיכה דכתיב ציה יומם אתו ימוקיהו
וצעמום לא כתיב אלא עויהו ומיכה זימי נתנבא אלא שצבר נתנעג ויומם צנו שופט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אבל
לשמה היו קודם שנלטרע צעמום [א] נאמר שנתים לפני הרעש וישעיה ציום הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינועו אמות הספים שרעשו עליונים
לשורפו ותחמוטים לצולעו כמשפט קרח ועדמו שערערו על ההוונה ואותו היום נתנעג והושע קודם לכולן): הכי גרסינן אומר לו קח לך
אשת זנונים ואח"כ אומר לו שגאה: וילדי זנונים. שחל לך צנים זנונים ספק שלך ספק של אחרים: גומרין צה. ציאתם תאווה לצס:
דבלים

האשה. האכל משל בעלה. דמסתמא דעתה לימנות על של
בעלה כל זמן שלא פירשה שיהא דעתה צשל אביה: רגל
הראשון. כך דרך השפלות ללכת לצית אביהן רגל הראשון שאחר
הנשואין: **האכל ממקום שהיא רוצה.**
רדופה לילך עד הנה לצית אביה תמיד
הלכך מספקא לן ציה יומא לה אלא
אם כן פירשה: **אפוטרופין** שהיו
לו שנים והמנוהו זה על פסחו וזה על
פסחו: **לא יאכל משל שנינו.** לא
מפסחו של זה ולא משל זה ואפילו
המנוהו האחד על פסחו מני נתן רשות
לחלק האחר לימנות על זה ואין לו
תקנה אלא א"כ רצו שניהן שימנה עם
האחד: **לא יאכל משל רבו.** דמסתמא
לא היה דעת רבו להימנות חלק
החירות על פסחו: **גב' שמעט**
מינה יש צרייה. קס"ד ממקום שהיא
רוצה צבעת אכילה קאמר ואמרין
הוצר דשמיטה חזיקה דחאי פסח
שפיר חזדריק עלה דלוי אמתא:
צעטת שחיטה. שאלנו דהאי פיה
צבעת שחיטה ושמרה צוה אני רוצה:
אוכלת משל אביה. מן הסתם:
מתניתין צשאיה רדופה. לילך תמיד

לצית אביה צבית בעלה חציב לה
הלכך כל שאר הרגלים ודאי שייכא
צמריה ורגל ראשון ספק וצרייתא
צרדופה הלכך רגל הראשון ודאי צצר
אביה מכלן ואילך ספק: **כמוצאת**
שלום. נתמצנתי עליו ומנאלתי
שלימה לו: להגיד שצחה. היאך
מקובלת היא צבית חמיה: ושדים.
הניק אחרים: אין לה. שאין הנאה
ממנה: זו עילם. שהיה צה דניאל
שנאלמ (דניאל ח) ואיני (דניאל הייתי)
צשואש אשך צולי המדינה וצכה
ללמוד ולא רצן מורה צישרל אבל
צבל גידלה עזרא הסופר דכתיב (עזרא
ו) (הוא) הכין לצבו לדרוש (צמורת)
[את מורת] ה' [ולעשות] וללמד צישרל
חק ומשפט: ושדי אלו ס"ה. המניקין
אחרים כשדיים הללו: **כמגדלות.**
שגמנין על הדור: **כנטיעים.** נטיעות
יונקות שלא נתקלקלו עדיין ולא אירע
כזן שצ: **שאוגדות פתחיהן לצעליהן.**
סותמות פתחיהן עד שמודקקות
לצעליהן ואינן נבעלות לאחרים. לשון
אחר שגמדות פתחיהן של נדה
לצעליהן לפרוש מהן ואע"פ שאתומן
רצה: **וכן הוא אומר ומלאו כמורק**
זווים מוצת. מה זוית דהתם כתיב
צוה ומלאו הכה נמי צנומינו כזויות על
די שמתמלאות תאוה ואין מוקקות
אלא עד שיצואו צעליהן: **כאילו צננה**
היכל צימיהן. דהכי משמע מחוטבות
צצנין היכל. צצנית לשון צנין: **זימי**
עויהו כו'. משום דליירי צצנסת
ישראל צלשון אשה הנשאת לצבל
כלאמרן כמוצאת שלום ספק נמי
להא דהושע דכתיב ציה תקראי

איש^ב כדדריש לקמיה: ארבעה נביאים.
עויהו וקיפחו חי ארבעה מלכים: לא דיו שלא אמר כן. אתה למד ממה שאמר לו הקדוש ברוך הוא קח לך אשת זנונים ולא אמר כן
לנביא אחר: (מלמתי כאן הגה"ה מלשון רבינו ארבעה נביאים כולה כתיב צוה זימי עויהו צר ממיכה דכתיב ציה יומם אתו ימוקיהו
וצעמום לא כתיב אלא עויהו ומיכה זימי נתנבא אלא שצבר נתנעג ויומם צנו שופט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אבל
לשמה היו קודם שנלטרע צעמום [א] נאמר שנתים לפני הרעש וישעיה ציום הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינועו אמות הספים שרעשו עליונים
לשורפו ותחמוטים לצולעו כמשפט קרח ועדמו שערערו על ההוונה ואותו היום נתנעג והושע קודם לכולן): הכי גרסינן אומר לו קח לך
אשת זנונים ואח"כ אומר לו שגאה: וילדי זנונים. שחל לך צנים זנונים ספק שלך ספק של אחרים: גומרין צה. ציאתם תאווה לצס:
דבלים

(א) לקמן פט"ג, (ב) למנות
על: ע"ש, (א) ס"ה כתיב,
(ז) קדושין מט: פנהרין
כד: (ח) צ"ב, (ז) ו' צ"ב
ה, (ז) ו' צ"ב, (ח) צ"ב
ד: (ט) הצירה, (י) צ"ב
נמי מלמא דהושע צלל
ר"ל, (כ) והושע א, וישעיה
א, עמוס א - זימי עויהו,
מיכה א - זימי יומם
אתו ומוקי.

תורה אור השלם

- אני חזקה וישי
כמגדלות אן ידית
בעיני כמוצאת שלום.
שיר השירים ח י
- והיה ביום ההוא נאם
תקראי אישי ולא
תקראי לי עוד בעלי:
הושע ב יח
- אחות לנו קטנה
ושדים אין לה מה יהוה נאם
לאחנתו ביום ששבר
בה: שיר השירים ח ח
- אשר בנינו כנטיעים
מגדלים כנטיעים
בנותינו כזויות מחטבות
תבנית הדיב:
תהלים קמד יב
- תן צבאות ין עינים
ואבלו וכבשו אבני קלע
ושונו המו כמו ין וקלאו
כמורק כזויות מוצת:
זכריה טו
- מזונו מלאים מפיקים
מזן אל ין צאוננו
מאליפות מוצתות
החזרונתי:
תהלים קמד יג
- דבר י אשר יהיה אל
הושע בן בארי בימי
עזיה יותם אתו ומוקיה
מלכי יהודה ובימי
קרבם בן יואש מלך
ישראל:
הושע א א
- תחלת דבר בן הושע
ויאמר ין אל הושע לך
קח לך אשת זנונים וילדי
זנונים כי זנה תונה
הארץ מאחרי ין:
הושע א ב
- וילך ויקח את גומר
בת דבלים ותהר ותלד
לו בן:
הושע א ג

מוסף תוספות

א. דשמו כיון שכבר
הגידה שבה שמה לא
תלך כעשוי בבית אביה.
מוס' שאנן. ב. שלא
הגידה שבה עיין. ט.